

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας»

[COM(2018) 212 final — 2018/0104 (COD)]

(2018/C 367/15)

Γενικός εισηγητής: ο κ. **Jorge PEGADO LIZ**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 28.5.2018 Συμβούλιο, 18.6.2018
Νομική βάση	Άρθρο 43 παράγραφος 2 και άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη
Απόφαση του προεδρείου	22.5.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	11.7.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	536
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	155/8/5

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ κρίνει πολύ θετική την υπό εξέταση πρωτοβουλία —την οποία θεωρεί αναγκαία και επείγουσα—, συμφωνεί με τη νομική βάση —η οποία είναι κατάλληλη για το περιορισμένο αντικείμενο της πρότασης— και με την επιλογή του νομικού μέσου, επιβεβαιώνει ότι η πρόταση σέβεται τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα, και απευθύνει έκκληση για επείγουσα υιοθέτησή της.

1.2. Συμφωνεί επίσης με την υποχρεωτική ενσωμάτωση της εικόνας του προσώπου του δικαιούχου και δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων καταχωρισμένων σε διαλειτουργικό μορφότυπο, καθώς επίσης και με την απαίτηση διαχωρισμού των βιομετρικών δεδομένων από όλα τα άλλα δεδομένα που ενδέχεται να περιλαμβάνονται στο δελτίο.

1.3. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Επιτροπή δεν αιτιολογεί επαρκώς τη νομοθετική επιλογή της και δεν τεκμηριώνει τους λόγους που την εμπόδισαν να προβεί σε πρόταση που να στηρίζεται σε ευρύτερη νομοθετική εναρμόνιση, δημιουργώντας ένα πραγματικό ενιαίο σύστημα εγγράφων ταυτότητας, το οποίο θα παρουσίαζε αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα σε επίπεδο εξασφάλισης της ευχέρειας και της ταχύτητας των ελέγχων και ομοιογένειας των διαδικασιών, με σαφή οφέλη για τους πολίτες. Δεν είναι κατανοητό για ποιον λόγο δεν θεσπίστηκαν τα υποχρεωτικά στοιχεία που προβλέπονταν στο παράρτημα της εκτίμησης επιπτώσεων, κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα για τα έγγραφα διαμονής για πολίτες της Ένωσης, συγκεκριμένα δε: τίτλος του εγγράφου, όνομα, φύλο, εθνικότητα, ημερομηνία και τόπος γέννησης, τόπος έκδοσης του εγγράφου, υπογραφή και ημερομηνία λήξης του εγγράφου.

1.4. Εξάλλου, φρονεί ότι η πρόταση υπολείπεται ακόμη και των συμπερασμάτων του REFIT (του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου) και των διαβουλεύσεων με τους πολίτες, στα οποία αναδείχθηκαν καταστάσεις που εμποδίζουν σαφώς την ελεύθερη κυκλοφορία στον ευρωπαϊκό χώρο, καθώς διατηρεί τον προαιρετικό για τα κράτη μέλη χαρακτήρα της καθιέρωσης δελτίων ταυτότητας στην εθνική τους επικράτεια, καθώς επίσης και του προσδιορισμού της εμβέλειας, των ελάχιστων πληροφοριών και του είδους των δελτίων ταυτότητας.

1.5. Η ΕΟΚΕ θα επιθυμούσε να είχε εξετάσει η Επιτροπή το ενδεχόμενο δημιουργίας ευρωπαϊκού δελτίου ταυτότητας, που θα παρείχε στους Ευρωπαίους πολίτες τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος ψήφου μέσω του δελτίου αυτού, παρότι αυτό θα απαιτούσε να είχε χρησιμοποιηθεί άλλη νομική βάση.

1.6. Η ΕΟΚΕ φοβάται μήπως το κόστος συμμόρφωσης των νέων δελτίων ταυτότητας βαρύνει τους πολίτες, με ύψος της δαπάνης ανεξακρίβωτο, μη προσαρμοσμένο και δυσανάλογο, δεδομένου ότι επαφίεται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης των κρατών μελών.

1.7. Ακόμη, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι άλλα πρόσθετα στοιχεία που τα κράτη μέλη εντάσσουν στα εν λόγω δελτία θα μπορούσαν να είχαν επίσης εξεταστεί και, στο μέτρο που αυτό είναι πρόσφορο, να είχαν εναρμονιστεί, είτε ως προς τη συμπερίληψή τους είτε ως προς τη χρήση τους από τους ίδιους τους ενδιαφερομένους ή από τρίτους.

1.8. Για την ΕΟΚΕ έχει καθοριστική σημασία η εφαρμογή της υπό εξέταση πρότασης να παρακολουθείται και να ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να εξασφαλίζεται η σαφής αναγνώριση των εγγράφων που αποτελούν αντικείμενο της υπό εξέταση πρότασης, όχι μόνον ως στοιχείων ταυτοποίησης, αλλά και ως εργαλείο που παρέχει το δικαίωμα στον δικαιούχο να πραγματοποιεί ένα σύνολο πράξεων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, ειδικότερα δε την κυκλοφορία στον χώρο Σένγκεν και την απόκτηση αγαθών και υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και την πρόσβαση σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες.

1.9. Λόγω της επιτακτικής ανάγκης του κανονισμού αυτού, η ΕΟΚΕ συνιστά να συντομευθεί το σύνολο των προθεσμιών που προβλέπονται για την έναρξη της ισχύος του και για τη μελλοντική παρακολούθηση.

1.10. Ζητά από την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τις προτάσεις που διατυπώνει στις ειδικές παρατηρήσεις, ιδίως ως προς στοιχεία που θεωρεί καθοριστικής σημασίας, καθώς επίσης και για ορισμένους κανόνες χρήσης των ίδιων αυτών τίτλων από τρίτους, που αποδείχθηκαν ιδιαίτερα σημαντικοί σε ορισμένα κράτη μέλη.

2. Σύνοψη του περιεχομένου της πρότασης και της αιτιολόγησής της

2.1. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο —*Δέκατη τέταρτη έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας*⁽¹⁾—, μεταξύ άλλων προβληματισμών σχετικά με τις εξελίξεις όσον αφορά δύο βασικούς πυλώνες της ευρωπαϊκής άμυνας —ήτοι την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και των μέσων που τα στηρίζουν, αφενός, και την ενίσχυση της άμυνάς μας και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας έναντι αυτών των απειλών, αφετέρου—, η Επιτροπή αναφέρεται, μεταξύ άλλων μέτρων⁽²⁾, σε νομοθετική πρόταση με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας των εθνικών δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής, η οποία «θα καταστήσει πιο δύσκολη την κατάχρηση ή παραποίηση των εγγράφων αυτών από τρομοκράτες και άλλους εγκληματίες προκειμένου να εισέρχονται ή να μετακινούνται εντός της ΕΕ».

2.2. Στην ανακοίνωση αυτή, η Επιτροπή αναφέρει συγκεκριμένα ότι, όπως προκύπτει από τις στατιστικές του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σχετικά με τα πλαστά και παραποιημένα έγγραφα, «τα εθνικά δελτία ταυτότητας που δεν διαθέτουν αυστηρά χαρακτηριστικά ασφαλείας είναι τα ταξιδιωτικά έγγραφα που αποτελούν συχνότερα αντικείμενα δόλιας χρήσης εντός της ΕΕ». Ως τμήμα της απόκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απάτη σχετικά με ταξιδιωτικά έγγραφα, όπως καθορίζεται στο σχέδιο Δράσης του Δεκεμβρίου του 2016, η Επιτροπή εξέδωσε, μαζί με την έκθεση προόδου, πρόταση κανονισμού για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους. «Η ενίσχυση των χαρακτηριστικών ασφαλείας των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής θα καταστήσει πιο δύσκολη την κατάχρηση ή παραποίηση των εγγράφων αυτών από εγκληματίες προκειμένου να μετακινούνται εντός της ΕΕ ή να διέρχονται τα εξωτερικά σύνορά της. Η ύπαρξη πιο ασφαλών ταυτοτήτων θα συμβάλει στην ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ (μεταξύ άλλων, όσον αφορά το πρόβλημα των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών που επιστρέφουν και των μελών των οικογενειών τους), ενώ ταυτόχρονα πιο ασφαλή και αξιόπιστα έγγραφα θα διευκολύνουν τους πολίτες της ΕΕ να ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία», αναφέρεται στην πρόταση.

2.3. Η πρόταση της Επιτροπής, στηριζόμενη σε εκτίμηση επιπτώσεων και δημόσια διαβούλευση, καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας για τα εθνικά δελτία ταυτότητας, τα οποία περιλαμβάνουν ιδίως βιομετρική φωτογραφία και δακτυλικά αποτυπώματα που πρέπει να αποθηκεύονται σε ολοκληρωμένο κύκλωμα (τσιπ) στο δελτίο ταυτότητας. Η πρόταση προβλέπει επίσης τις ελάχιστες πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται στα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για τους μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ, καθώς και την πλήρη εναρμόνιση των δελτίων διαμονής των μελών των οικογενειών τους που είναι πολίτες τρίτων χωρών. Η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να εξετάσουν τη νομοθετική πρόταση χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να καταλήξουν σύντομα σε συμφωνία.

2.4. Μέσα σε αυτό το συνολικό πλαίσιο πρέπει να εκτιμηθεί και να αξιολογηθεί η υπό εξέταση πρόταση κανονισμού, μεταξύ των στόχων της οποίας ξεχωρίζουν οι εξής:

α) βελτιωμένη και ενισχυμένη συνοριακή διαχείριση στα εξωτερικά σύνορα·

⁽¹⁾ COM(2018) 211 final της 17.4.2018.

⁽²⁾ Εκ των οποίων επισημαίνονται τα εξής: νέα εργαλεία για τη συλλογή ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές διαδικασίες· η διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών πληροφοριών για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων· η ενίσχυση των κανόνων κατά των πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή αυτοσχέδιων εκρηκτικών· η βελτίωση των ελέγχων εισαγωγής και εξαγωγής πυροβόλων όπλων για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων· η καταπολέμηση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο· η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών και η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών· η προστασία έναντι χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων και η προστασία των δημοσίων χώρων· η καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και η ενίσχυση της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

- β) καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος και οικοδόμηση μιας αυθεντικής Ένωσης Ασφάλειας·
- γ) διευκόλυνση της κινητικότητας των πολιτών της ΕΕ κατά την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και πιστοποίηση της ταυτότητάς τους ενώπιον δημόσιων και ιδιωτικών φορέων όταν ασκούν το δικαίωμα διαμονής σε άλλη χώρα της ΕΕ·
- δ) ενίσχυση της απόκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απάτη σχετικά με ταξιδιωτικά έγγραφα και μείωση του κινδύνου πλαστογραφίας και απάτης σχετικά με τα έγγραφα·
- ε) πρόληψη καταχρήσεων και απειλών της εσωτερικής ασφάλειας που απορρέουν από ελλείψεις στην ασφάλεια των εγγράφων·
- στ) αποτροπή της μετάβασης σε τρίτες χώρες για συμμετοχή σε τρομοκρατικές δραστηριότητες και της επιστροφής στην ΕΕ ατιμωρητί.

2.5. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η Επιτροπή υπέβαλε την υπό εξέταση πρόταση κανονισμού, την οποία θεωρεί το κατάλληλο νομικό μέσο βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και για την οποία φρονεί ότι σέβεται την αρχή της επικουρικότητας και ότι εντάσσεται εντός των ορίων της αρχής της αναλογικότητας.

2.6. Εξετάστηκαν τρεις επιλογές: α) διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης· β) αντιμετώπιση ευρείας εναρμόνισης και γ) υιοθέτηση ενός συστήματος καθορισμού ελάχιστων προτύπων ασφάλειας για τα δελτία ταυτότητας και ελάχιστων κοινών απαιτήσεων για τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ, και, στην περίπτωση των δελτίων διαμονής για υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, χρήση κοινού ενιαίου τύπου αδειών διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Προκρίθηκε η τρίτη επιλογή, η οποία κρίθηκε ότι σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, ειδικότερα δε την προστασία των δεδομένων και τη διαφύλαξη του ιδιωτικού βίου.

2.7. Η υπό εξέταση πρόταση θα συνοδεύεται από μη δεσμευτικά μέτρα (όπως δράσεις ευαισθητοποίησης και κατάρτισης), ώστε να εξασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή της, η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στη συγκεκριμένη κατάσταση και στις ειδικές ανάγκες κάθε κράτους μέλους. Μεταξύ των μέτρων αυτών ξεχωρίζουν τα εξής:

- α) πρόγραμμα για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου του κανονισμού·
- β) κοινοποίηση στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη των πληροφοριών που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική παρακολούθηση της λειτουργίας του κανονισμού, ένα έτος μετά την έναρξη της εφαρμογής και, στη συνέχεια, σε ετήσια βάση·
- γ) αξιολόγηση από την Επιτροπή της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της καταλληλότητας, της συνοχής και της προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ του προκύπτοντος νομικού πλαισίου, όχι νωρίτερα όμως από έξι έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής για να εξασφαλιστεί ότι θα υπάρχουν επαρκή στοιχεία και διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να συγκεντρωθούν απόψεις σχετικά με τις συνέπειες της εφαρμογής των νομοθετικών μεταβολών και των μη δεσμευτικών μέτρων.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ κρίνει πολύ θετική την υπό εξέταση πρωτοβουλία —την αναγκαιότητα της οποίας είχε ήδη υποστηρίξει σε άλλες γνωμοδοτήσεις της—, συμφωνεί με τη νομική βάση —η οποία είναι κατάλληλη για το περιορισμένο αντικείμενο της πρότασης— και με την επιλογή του νομικού μέσου, επιβεβαιώνει ότι η πρόταση σέβεται τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα, και απευθύνει επίσης έκκληση για επείγουσα υιοθέτησή της.

3.2. Συμφωνεί επίσης με την υποχρεωτική ενσωμάτωση της εικόνας του προσώπου του δικαιούχου και δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων καταχωρισμένων σε διαλειτουργικό μορφότυπο, καθώς και με τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις, αλλά και με την απαίτηση διαχωρισμού των βιομετρικών δεδομένων από όλα τα άλλα δεδομένα που ενδέχεται να περιλαμβάνονται στο δελτίο βάσει απόφασης των κρατών μελών.

3.3. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του REFIT και των διαβουλεύσεων με τους πολίτες, στα οποία αναδείχθηκαν καταστάσεις που εμποδίζουν σαφώς την ελεύθερη κυκλοφορία στον ευρωπαϊκό χώρο, κυρίως όσον αφορά δελτία ταυτότητας που δεν αναγνωρίζονται από τις αρχές ως έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, ποικιλία ως προς τη διάρκεια ισχύος που δυσχεραίνει την αναγνώριση από τα κράτη μέλη και δυσχέρειες πρόσβασης των πολιτών σε αγαθά και υπηρεσίες.

3.4. Ωστόσο, φρονεί ότι η πρόταση υπολείπεται των συμπερασμάτων αυτών, καθώς διατηρεί τον προαιρετικό για τα κράτη μέλη χαρακτήρα της καθιέρωσης δελτίων ταυτότητας στην εθνική τους επικράτεια και του προσδιορισμού της εμβέλειας, των ελάχιστων πληροφοριών και του είδους των δελτίων ταυτότητας.

3.5. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι, κανονικά, τα δελτία ταυτότητας εκδίδονται ως κύριο αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητας του δικαιούχου και παρέχουν στους πολίτες πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες —ειδικότερα το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού—, σε κοινωνικές παροχές, σε ιατροφαρμακευτική κάλυψη, σε υπηρεσίες εκπαίδευσης, καθώς και στην άσκηση έννομων δικαιωμάτων, πολιτικών και άλλων.

3.6. Εξάλλου, όπως και η μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου *The Legal and Political Context for setting up a European Identity Document* [Το νομικό και πολιτικό πλαίσιο για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δελτίου ταυτότητας], η ΕΟΚΕ θα επιθυμούσε να είχε εξετάσει η Επιτροπή το ενδεχόμενο θέσπισης ευρωπαϊκού δελτίου ταυτότητας, που θα παρείχε στους Ευρωπαίους πολίτες τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος ψήφου αποκλειστικά μέσω του δελτίου αυτού, παρότι αυτό θα απαιτούσε να είχε χρησιμοποιηθεί άλλη νομική βάση.

3.7. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ φοβάται μήπως το κόστος συμμόρφωσης των νέων δελτίων ταυτότητας βαρύνει τους πολίτες, με ύψος της δαπάνης ανεξακρίβωτο, δεδομένου ότι επαφίεται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης των κρατών μελών. Επί του προκειμένου, η ΕΟΚΕ θεωρεί αναγκαίο να εκτιμηθεί εκ των προτέρων το κόστος του αντικτύπου της υπό εξέταση πρότασης, ώστε να είναι προσαρμοσμένο και αναλογικό.

3.8. Η ΕΟΚΕ οφείλει να τονίσει ότι, σύμφωνα με την εκτίμηση επιπτώσεων της υπό εξέταση πρότασης, πολλά από τα κράτη μέλη που εκδίδουν δελτία ταυτότητας δεν επιτρέπουν ακόμη τη λήψη βιομετρικών στοιχείων (Τσεχική Δημοκρατία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Μάλτα, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία και Φινλανδία), συνεπώς είναι σημαντικό να εκτιμηθεί και να προβλεφθεί η οικονομική και τεχνολογική επίπτωση των μέτρων αυτών για τους πολίτες και τη δημόσια διοίκηση των κρατών αυτών.

3.9. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει επίσης ότι η υπό εξέταση πρόταση θα πρέπει να διασαφηνίσει κατά πόσον το δελτίο ταυτότητας νομιμοποιείται ως μέσο που παρέχει στον δικαιούχο τη δυνατότητα να πραγματοποιεί ένα σύνολο πράξεων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, συγκεκριμένα δε να κυκλοφορεί στον χώρο Σένγκεν και να αποκτά αγαθά και υπηρεσίες, όλως ιδιαίτέρως δε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

3.10. Από την άλλη πλευρά, η ΕΟΚΕ οφείλει επίσης να υπογραμμίσει τα προβλήματα που έχουν διαπιστωθεί όσον αφορά τα έγγραφα διαμονής, κυρίως δε την ύπαρξη μεγάλης ποικιλίας διαφορετικών εγγράφων και την απαγόρευση εισόδου στα κράτη μέλη, καθώς και πρόσβασης σε θεμελιώδη αγαθά και υπηρεσίες, εκφράζει δε τον φόβο ότι η υπό εξέταση πρόταση δεν επαρκεί για τη διευθέτηση των καταστάσεων αυτών.

3.11. Εντούτοις, τονίζει ότι είναι αναγκαίο να τηρηθεί η αρχή της ελαχιστοποίησης της επεξεργασίας των δεδομένων, με εξασφάλιση του ότι οι στόχοι της συλλογής βιομετρικών στοιχείων θα είναι σαφείς, διαφανείς και θα ανταποκρίνονται σε νόμιμους, σαφώς προσδιορισμένους και διαφανείς σκοπούς.

3.12. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αιτιολογεί επαρκώς τη νομοθετική επιλογή της και δεν τεκμηριώνει τους λόγους που την εμπόδισαν να προβεί σε πρόταση που να στηρίζεται σε ευρύτερη νομοθετική εναρμόνιση, δημιουργώντας ένα πραγματικό ενιαίο σύστημα εγγράφων ταυτότητας, το οποίο θα παρουσίαζε αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα ως προς την εξασφάλιση της ευχέρειας και της ταχύτητας των ελέγχων και την ομοιογένεια των διαδικασιών, με σαφή οφέλη για τους πολίτες. Ούτε καν υποδεικνύεται ένα τέτοιο σύστημα τουλάχιστον ως επιθυμητός μεσοπρόθεσμος στόχος. Μάλιστα, η επιλογή αυτή, όπως αναφέρεται ρητώς στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής [SWD(2018) 111 final ⁽³⁾], είχε προκριθεί από την «πλειοψηφία των πολιτών της ΕΕ που συμμετείχαν στη διαβούλευση [οι οποίοι] υποστηρίζουν την ευρύτερη εναρμόνιση των εθνικών δελτίων ταυτότητας (ID 2) σε επίπεδο ΕΕ και είναι υπέρ της γενικής εναρμόνισης των εγγράφων διαμονής (RES 3)».

3.13. Πράγματι, δεν είναι κατανοητό για ποιον λόγο, όπως συμβαίνει και με τα έγγραφα διαμονής για πολίτες της Ένωσης, δεν θεοπίστηκαν τα υποχρεωτικά στοιχεία που προβλέπονταν στο παράρτημα της εκτίμησης επιπτώσεων της υπό εξέταση πρότασης, και συγκεκριμένα: τίτλος του εγγράφου, όνομα, φύλο, εθνικότητα, ημερομηνία και τόπος γέννησης, τόπος έκδοσης του εγγράφου, υπογραφή και ημερομηνία λήξης του εγγράφου.

3.14. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι απαιτείται να ενισχυθεί η πολιτική ελέγχου της απάτης, με ιδιαίτερη προσοχή στις μεταφορές, ιδίως τις αεροπορικές, τις χερσαίες και τις θαλάσσιες, και να παρασχεθεί στις συνοριακές υπηρεσίες επαρκής ανθρώπινη και υλικοτεχνική ικανότητα ώστε να εξασφαλίζεται όχι μόνο η αναγνώριση των εγγράφων όλων των κρατών μελών, αλλά και η ενίσχυση του ελέγχου τους.

3.15. Επί του προκειμένου, καθοριστική σημασία έχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί και να ελέγχει την εφαρμογή της υπό εξέταση πρότασης, εξασφαλίζοντας τη σαφή αναγνώριση των εγγράφων που αποτελούν αντικείμενο της πρότασης ως εγγράφων ταξιδιού και πρόσβασης σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες.

3.16. Ακόμη, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι άλλα πρόσθετα στοιχεία που τα κράτη μέλη εντάσσουν στα εν λόγω δελτία θα μπορούσαν, εφόσον υπήρχε ανάγκη, να είχαν επίσης εξεταστεί και, στο μέτρο που αυτό είναι πρόσφορο, να είχαν εναρμονιστεί, είτε ως προς τη συμπερίληψή τους είτε ως προς τη χρήση τους από τους ίδιους τους ενδιαφερομένους ή από τρίτους.

⁽³⁾ Περίληψη της εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. ΑΡΘΡΟ 1 — Λαμβανομένης υπόψη της εμβέλειας της υπό εξέταση πρότασης, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το αντικείμενό της θα έπρεπε να αναφέρεται στις ελάχιστες απαιτήσεις πληροφόρησης.

Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι πρέπει να οριστεί σαφώς ότι ο υπό εξέταση κανονισμός τηρεί την αρχή της νομιμότητας, καθώς και τις αρχές της γνησιότητας, του αληθούς, της μονοσημίας και της ασφάλειας των στοιχείων ταυτοποίησης των πολιτών.

4.2. ΑΡΘΡΟ 2 — Πέρα από το πεδίο εφαρμογής, και με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή στην ανάγκη να ορίζεται στην πρόταση το «δελτίο ταυτότητας υπηκόου κράτους μέλους», έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι πρόκειται για εναρμονισμένο σε όλα τα κράτη μέλη έγγραφο.

4.3. ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 — Η ΕΟΚΕ διερωτάται κατά πόσον είναι σκόπιμη η απαίτηση συμπερίληψης «μία[ς] τουλάχιστον άλλη[ς] επίσημη[ς] γλώσσα[ς]», εφόσον δεν είναι αρμόζουσα ούτε και πρόσφορη για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης του δελτίου σε διασυνοριακό επίπεδο.

4.4. ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 10 — Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η διάρκεια ισχύος των εγγράφων αυτών θα έπρεπε να ορίζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο στον κανονισμό, σε συνάρτηση με ομοιόμορφες ηλικιακές ομάδες.

4.5. ΑΡΘΡΟ 5 — Η προθεσμία για την κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων θα έπρεπε να είναι τρία έτη και όχι πέντε.

4.6. ΑΡΘΡΟ 6

4.6.1. Στα έγγραφα διαμονής θα πρέπει να αναφέρονται επίσης τα εξής στοιχεία:

— ονοματεπώνυμο πατρός και μητρός,

— υπηκοότητα,

— τόπος γέννησης,

— φύλο,

— ύψος,

— χρώμα οφθαλμών,

— υπογραφή.

4.6.2. Όσον αφορά το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ταυτοποίηση των πολιτών, θα πρέπει να αναγράφεται το πλήρες όνομα, σύμφωνα με αυτό που αναγράφεται στο πιστοποιητικό γεννήσεως, και να τηρείται η επίσημη ορθογραφία.

4.7. ΑΡΘΡΟ 8 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 — Η προθεσμία για την κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων θα έπρεπε να είναι τρία έτη και όχι πέντε.

4.8. ΑΡΘΡΟ 10 — Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η υπό εξέταση πρόταση θα έπρεπε να περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες σχετικά με τον σκοπό της βάσης δεδομένων, τον τρόπο συλλογής και ενημέρωσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την κοινοποίηση και αναζήτησή τους και την πρόσβαση σε αυτά, καθώς και τη διατήρησή τους.

4.9. ΑΡΘΡΟ 12 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 — Η προθεσμία για την υποβολή έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού θα έπρεπε να είναι τρία έτη και όχι τέσσερα, όπως εξάλλου αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 21.

4.10. ΑΡΘΡΟ 12 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 — Η προθεσμία για την έκθεση αξιολόγησης θα έπρεπε να είναι πέντε έτη και όχι έξι.

4.11. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα ήταν σκόπιμο να ορίζει ο κανονισμός την προθεσμία εντός της οποίας απαιτείται η έκδοση δελτίου ταυτότητας μετά τη γέννηση (για παράδειγμα 30 ημέρες).

4.12. Θα έπρεπε επίσης να ορίζει ότι ο έλεγχος έγκυρων δελτίων ταυτότητας από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα θα περιορίζει την κατακράτηση ή τη διατήρηση του δελτίου κατά την επίδειξή του στο απολύτως αναγκαίο για λόγους ασφάλειας και άμυνας των κρατών μελών, καθώς και να απαγορεύει την αναπαραγωγή του δελτίου ταυτότητας με φωτοαντιγραφική ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του δικαιούχου, εκτός από την περίπτωση απόφασης δικαστικής αρχής, για προφανείς λόγους ασφάλειας, πρόληψης απάτης ή αθέμιτης χρήσης και για λόγους προστασίας των δεδομένων και διαφύλαξης της ιδιωτικότητας.

4.13. Επιπλέον, θα πρέπει να προβλέπεται ρητώς η άμεση διαγραφή των δεδομένων σε περίπτωση απώλειας, κλοπής, ληστείας ή αντικατάστασης του δελτίου, για την αποτροπή της δόλιας χρήσης επίσημων εγγράφων.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER
